

KOMPETENCJE SEJMU I SENATU

SEJM

Sejm liczy **460** posłów, wybieranych w wyborach powszechnych, równych, bezpośrednich i proporcjonalnych, w głosowaniu tajnym na czteroletnią kadencję

Stanowienie aktów prawnych (ustaw) regulujących różne dziedziny życia. Ustawy mogą dotyczyć m.in.: praw i wolności obywatelskich, organizacji i działania najważniejszych organów państwa, budżetu państwa, czy też prawa karnego. Kompetencją Sejmu jest również upoważnienie prezydenta do ratyfikowania i wypowiedzenia niektórych umów międzynarodowych.

Kompetencją Sejmu jest również bezpośrednio powoływanie i odwoływanie organów konstytucyjnych państwa i egzekwowanie ich odpowiedzialności. W ten sposób Sejm bierze udział w tworzeniu rządu (udziela wotum zaufania). Sejm, za zgodą Senatu, powołuje także Prezesa Najwyższej Izby Kontroli, Rzecznika Praw Obywatelskich i Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, a na wniosek Prezydenta RP Sejm powołuje Prezesa Narodowego Banku Polskiego. Sejm powołuje również członków Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Stanu, część składu Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, Krajowej Rady Sądownictwa i Rady Polityki Pieniężnej.

Ważnym zadaniem Sejmu jest obszarze Sejm dysponuje szerokim informacją w danej sprawie (w formie zwany wnioskiem o przedstawienie informacji bieżącej ma prawo złożyć klub poselski albo grupa 15 posłów. Sejm może również zdecydować o odwołaniu ministra poprzez wyrażenie wotum nieufności. Inne przykłady sprawowania funkcji kontrolnej przez Sejm to: coroczna debata nad wykonaniem przez rząd ustawy budżetowej, rozpatrywanie sprawozdania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych oraz wystuchanie informacji Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie stanu przestrzegania wolności i praw człowieka i obywatela;

kontrolowanie działania rządu – Rady Ministrów. W tym wachlarzem środków: może między innymi zażądać od ministra pisemnej lub ustnej) na posiedzeniu Sejmu lub komisji. Taki wniosek, Sejm może również zdecydować o odwołaniu ministra poprzez wyrażenie wotum nieufności. Inne przykłady sprawowania funkcji kontrolnej przez Sejm to: coroczna debata nad wykonaniem przez rząd ustawy budżetowej, rozpatrywanie sprawozdania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych oraz wystuchanie informacji Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie stanu przestrzegania wolności i praw człowieka i obywatela;

WIĘKŠOŚCI SEJMOWE

Warunek kworum oznacza, że głosowanie można przeprowadzić wyłącznie w sytuacji, gdy na sali znajduje się przynajmniej połowa (230) wszystkich posłów.

Posłowie najczęściej podejmują decyzje poprzez głosowanie, które jest jawne. Głosując, członkowie parlamentu podnoszą rękę i jednocześnie oddają swój głos z wykorzystaniem specjalnego urządzenia do głosowania.

Podjęcie decyzji uzależnione jest od osiągnięcia odpowiedniej większości głosów. W zależności od rozstrzyganej sprawy, obowiązuje kilka rodzajów większości:

WIĘKŠOŚĆ ZWYKŁA:
głosów „za” jest więcej niż „przeciw”

WIĘKŠOŚĆ BEZWZGLĘDNA:
głosów „za” jest więcej niż łącznie głosów „przeciw” oraz „wstrzymujących się”

WIĘKŠOŚĆ KWALIFIKOWANA:

stosowana w sytuacji, gdy przepisy ustalają szczególną proporcję wymaganą do podjęcia decyzji (np. 2/3 lub 3/5). W niektórych przypadkach, gdy podjęta ma zostać decyzja o szczególnym znaczeniu, Konstytucja przewiduje konieczność uzyskania większości kwalifikowanej. Na przykład uchwałę o skróceniu kadencji Sejmu można podjąć tylko większością kwalifikowaną 2/3 ustawowej liczby posłów (a więc co najmniej 307 posłów głosujących za). Do odrzucenia weta Prezydenta niezbędna jest natomiast większość kwalifikowana 3/5 w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów.

CIEKAWOSTKI NA TEMAT SEJMU

- 💡 najwięcej posiedzeń odbyło się w Sejmie II kadencji (lata 1993-1997), podczas której miało miejsce 119 posiedzeń
- 💡 najwięcej dni obrad Sejmu zanotowano zaś w Sejmie IV kadencji (lata 2001-2005): łącznie **334** dni
- 💡 najwięcej interpelacji złożyli postowie podczas prac Sejmu IV kadencji - **10660**; spośród postów największą aktywnością wykazała się wówczas postanka Maria Zbyrowska (Samobrona), która złożyła **630** interpelacji

- 💡 najwięcej ustaw uchwalono w trakcie IV kadencji; Sejm przyjął łącznie **894** ustawy
- 💡 również do Sejmu IV kadencji wpłynęło najwięcej projektów ustaw: **1265**
- 💡 najwięcej, bo **286** numerów Dziennika Ustaw ukazało się w roku 2004 (zawierały łącznie **2889** pozycji)
- 💡 na mównicy najczęściej występowali postowie na posiedzeniach Sejmu IV kadencji - łącznie **46 556** razy
- 💡 najdłużej w jednym dniu - do **godziny 4 minut 51** - trwało 46 posiedzenie Sejmu V kadencji w dniu 25 sierpnia 2007 roku; najkrócej, bo **22 minuty** - 96 posiedzenie III kadencji 23 grudnia 2000r.

- 💡 najdłuższy staż parlamentarny posiadał poseł **Józef Ozga-Michalski**; zasiadał on w ławach poselskich aż **45 lat**, kolejno w Krajowej Radzie Narodowej, Sejmie Ustawodawczym i Sejmie dziewięciu kadencji
- 💡 blisko **100 000** osób rocznie zwiedza Sejm; tylko w dniu otwartych drzwi 3 maja 2007r. wzięło udział ok. 6 500 zwiedzających
- 💡 na jednym z gmachów Sejmu mają swoje gniazdo pustułki, najmniejsze sokoty gniazdujące w Polsce

W/w informacje dotyczą Sejmu do VI Kadencji, brak nowszych danych. Dane statystyczne dotyczące postów bieżącej kadencji dostępne są tutaj: http://www.sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/page.xsp/poslowie_poczatek_kad. Więcej o sejmie: <http://poznaj.sejm.gov.pl/mapa-strony/>.

SENAT

100 senatorów wybieranych w wyborach powszechnych, bezpośrednich i tajnych, w jednomandatowych okręgach wyborczych na czteroletnią kadencję, rozpoczynającą się i kończącą wraz z kadencją Sejmu.

KOMPETENCJE SENATU

wyrażanie zgody na zarządzenie przez Prezydenta referendum ogólnokrajowego

prawo inicjatywy ustawodawczej

wyrażanie zgody na powołanie przez Sejm:

- Prezesa Najwyższej Izby Kontroli
- Rzecznika Praw Obywatelskich
- Rzecznika Praw Dziecka
- Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych
- Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej
- Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej

zatwierdzanie ustaw uchwalanych przez Sejm

podejmowanie uchwał w sprawie przyjęcia lub odrzucenia sprawozdania:

- Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji
- Trybunału Konstytucyjnego
- Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego
  - Rzecznika Praw Obywatelskich
  - Rzecznika Praw Dziecka
- Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej

możliwość występowania do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskami w sprawach dotyczących zgodności prawa z ustawą.

powoływanie:

- 2 senatorów wchodzących w skład Krajowej Rady Sądownictwa
- 2 senatorów wchodzących w skład Krajowej Rady Prokuratury
- 2 członków Kolegium Instytutu Pamięci Narodowej
- 3 członków Rady Polityki Pieniężnej
- 1 członka Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

prawo do wystąpienia z wnioskiem do Marszałka Sejmu o przeprowadzenie referendum ogólnokrajowego

wraz z Sejmem uchwała ustawę o wyrażeniu zgody na ratyfikację umowy międzynarodowej (2/3 głosów)

<http://opis.sejm.gov.pl/pl/funkcjesejmu.php>
<http://poznaj.sejm.gov.pl/sejm-i-poslowie/posiedzenia-sejmu/glosowania.html>